

BAB V

KACINDEKAN JEUNG SARAN

5.1 Kacindekan

Dumasar kana hasil panalungtikan ngeunaan simbol-simbol budaya nu aya dina kasenian Bebegig Sukamantri di Kecamatan Sukamantri Kabupaten Ciamis pikeun bahan pangajaran maca di SMA, bisa dicindekkeun saperti ieu di handap.

Kasenian Bebegig Sukamantri mangrupa kréasi seni anu asli diciptakeun ku urang Sukamantri. Bebegig di dieu lain bebegig nu jieun tina jarami jeung ditunda di sawah pikeun nyingsieunan manuk. Tapi ari di Sukamantri mah, bebegig téh mangrupa jalma asli anu maké kedok badag, rupana pikasieuneun, jeung fungsina ogé pikeun nyingsieunan jalma. Sajarah kasenian Bebegig Sukamantri kabagi kana tilu mangsa. Mangsa kahiji nya éta dina mangsa Prabu Sampulur anu dianggap salaku karuhun Sukamantri jeung jalma anu mimiti nyieun bebegig. Mangsa kadua nya éta dina mangsana Margadati anu nuluykeun kakawasaan Prabu Sampulur di Tawang Gantungan. Dina mangsa Margadati bebegig ngabogaan fungsi salaku média ungkapan rasa sukur ka Nu Maha Kawasa dina waktu sanggeus meunang moro sato jeung panén, ku cara ngigel sarta meragakeun gerakan silat bari maké kedok bebegig. Ku Margadati jalma anu ngigel jeung meragakeun gerakan silat bari maké kedok bebegig éta disebutna bebegig. Mangsa katilu nya éta mangsa ka béh dieunakeun, dina taun 1970-an aya sesepuh bebegig ngaranna téh Éyang Emuh Muhrodi anu dibantuan ku muridna nya éta Cucu Panji Suherman (Encu), dina mangsa ieu bebegig ngabogaan fungsi lain ngan saukur ungkapan rasa sukur dina waktu sanggeus meunang moro sato jeung panén, tapi jadi kasenian hiburan anu matok sok dilaksanakeun dina Agustusan nu sipatna helaran, jeung sakapeung mah sok milu dina acara helaran nu séjén saperti ngarumat, sundatan, sarta ngaramékeun acara ulang taun hiji daérah saupama aya nu ngondang. Dina ieu mangsa, kasenian bebegig dingaranan kasenian Bebegig Sukamantri saluyu jeung tempat padumukanana, nya éta Sukamantri. Taun sabaraha nu pasti ayana ieu kasenian hésé ditangtukeunana,

Ade Sundara, 2013

KASENIAN BEBEGIG SUKAMANTRI DI KECAMATAN SUKAMANTRI KABUPATEN CIAMIS PIKEUN BAHAN PANGAJARAN MACA

Universitas Pendidikan Indonesia | repository.upi.edu | perpustakaan.upi.edu

sabab ieu kasenian téh geus aya ti sababaraha generasi ka tukang, euweuh bukti nu *konkret* ngan ukur carita lisan anu diwariskeun sacara tatalépa.

Struktur dina kasenian Bebegig Sukamantri kabagi kana opat bagian nya éta (1) pakakas anu digunakeun dina acara helaran kasenian Bebegig Sukamantri nu ngawengku pakakas dina bahan nyieun bebegig, pakakas dina pakéan sesepuh bebegig Sukamantri, jeung pakakas dina waditra pamirig kasenian Bebegig Sukamantri, (2) Grup seni Bebegig Sukamantri “Baladdewa”, (3) prak-prakan acara helaran dina kasenian Bebegig Sukamantri anu ngawengku kana prak-prakan saméméh, lumangsung, jeung sanggeus lumangsugna acara helaran kasenian Bebegig Sukamantri, sarta (4) rumpaka lagu dina kasenian Bebegig Sukamantri (“Papalayan”, “Wawaledan”, “Banjaran”, “Palangsiang”, “Kembang beureum”, “Deungkleung déngdék”, “Kembang tanjung”, jeung “Rayak-rayak”).

Simbol-simbol budaya dina kasenian Bebegig Sukamantri dianalisis maké téori sémiotik Charles Sander Pierce anu ngabagi sémiotik jadi tilu bagian nya éta ikon, indéks, sarta simbol. Tina hasil nganalisis, kapaluruh aya genep *ikon* anu ngawengku (Bebegig Sukamantri, kembang hahapaan, daun pipicisan, kadaka, buah kalayar, jeung pepedangan), indéks aya tujuh anu ngawengku (kai, injuk kawung, bubuay, daun waregu, kolotok, pecut, jeung sesepuh), simbol aya 13 anu ngawengku (iket barangbang semplak, pangsi, bedug, angklung, tarompét, kendang, calung, kecrék, rebab, goong, dog-dog, sindén, jeung alok).

Simbol-simbol budaya dina kasenian Bebegig Sukamantri di Kecamatan Sukamantri Kabupaten Ciamis bisa jadi salasahiji alternatif bahan pangajaran basa Sunda hususna di SMA kelas XII, matéri ngeunaan budaya nya éta “maca artikel budaya”. Matéri ngeunaan simbol-simbol budaya dina kasenian Bebegig Sukamantri di Kecamatan Sukamantri Kabupaten Ciamis bisa dilarapkeun dina éta pangajaran.

5.2 Saran

Sanggeus réngsé nalungtik kasenian Bebegig Sukamantri, karasa pisan mangpaatna pikeun nu nyusun. Salian ti bisa apal kana sajarah kasenian Bebegig

Sukamantri, panyusun ogé bisa apal kana simbol-simbol sarta prak-prakan acara helaran kasenian Bebegig Sukamantri kalawan leuwih jembar deui.

Hasil tina ieu panalungtikan sangkan leuwih mangpaat jeung karasa ku balaréa, nu nyusun nyarankeun ka pihak Disbudpar, lembaga pendidikan, akademisi, siswa, jeung masarakat sangkan bisa ngamumulé kana ieu kasenian.

1) Pihak Disbudpar

Disbudpar salaku instansi pamaréntahan dina widang pariwisata jeung kabudayaan di unggal daérah, kudu leuwih merhatikeun jeung ngarojong kana ieu kasenian sangkan henteu tumpur, sabab kasenian mangrupa salasihiji unsur tina kabudayaan anu jadi cicirén tina hiji bangsa jeung bisa dijadikeun salaku asét budaya anu nguntungkeun pikeun éta daérah.

2) Pihak lembaga pendidikan

Ieu hasil panalungtikan bisa dijadikeun alternatif bahan ajar, hususna dina pangajaran “maca artikel budaya” di SMA kelas XII. Sabab hasil tina ieu panalungtikan aya ajén budaya jeung simbol-simbol budaya anu bisa ditepikeun ka siswa.

3) Pihak akademisi

Dina ieu kasenian aya kénéh hal-hal anu bisa ditalungtik nya éta dina widang budaya, nalungtik ngeunaan sajarah nu pasti tina ieu kasenian. Jeung bisa ogé nalungtik kana sastrana, hususna nalungtik jeung nganalisis leuwih nyosok jero kana lagu dina ieu kasenian anu wangunna téh sisindiran.

4) Pihak siswa

Siswa salaku generasi penerus bangsa kudu wanoh jeung reueus kana kabudayaan nu aya di wewengkonna, hususna dina ieu kasenian ku ngaliwatan maca artikel ngeunaan kasenian bebegig.

5) Pihak masarakat

Masarakat Sunda kudu bisa terus ngamumulé sarta ngariksa budaya karuhun, sangkan tetep tumuwuh sarta nanjeur dina mangsa nu bakal datang, hususna masarakat Sukamantri.